

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Sžp/20/2012
Identifikačné číslo spisu:	7012200005
Dátum vydania rozhodnutia:	01.08.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:7012200005.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov: 1. S. H., T., 2. E. H., rod. U., T., 3. Z. Q., T., 4. E. U., T., 5. M. U., T., všetci právne zastúpení JUDr. Milanom Sedlákom, advokátom, Kukučínova 19, Košice, proti žalovanému: Krajský stavebný úrad v Košiciach, Komenského 52, Košice, v konaní o nariadenie predbežného opatrenia, konajúc o odvolaní žalobcov 1 - 5 proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/2/2012-48 zo dňa 10. mája 2012, jednomyseľne

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/2/2012-48 zo dňa 10. mája 2012 p o t v r d z u j e.

Žalobcom 1 - 5 náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Krajský súd v Košiciach napadnutým uznesením č. k. 6S/2/2012-48 zo dňa 10.05.2012 zamietol návrh na predbežné opatrenie postupom podľa § 246c ods. 1 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.) v spojení s § 102 ods. 1 O.s.p., odkazujúc na použitie § 75 ods. 4 O.s.p. s odôvodnením, že na ochranu práv účastníkov správneho konania pred závažnou ujmov, ktorá by týmto hrozila okamžitým výkonom rozhodnutia správnych orgánov slúži inštitút odkladu vykonateľnosti, ktorý je upravený v Občianskom súdnom poriadku v rámci správneho súdnictva, preto návrh žalobcov na nariadenie predbežného ako nedôvodný zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podali žalobcovia prostredníctvom svojho právneho zástupcu v zákonnej lehote odvolanie, v ktorom navrhli, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zmenil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/2/2012-48 zo dňa 10.05.2012 vo výroku, ktorým zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia v zmysle § 102 O.s.p., tak, že stavebník P. W. je povinný zdržať sa uskutočňovania stavby „Rodinný dom“ na pozemku parc. č. XXX., k. ú. T., ktorá bola povolená na základe právoplatného stavebného povolenia Obce T. č. 243/2011-Bi zo dňa 11.07.2011 a rozhodnutia Krajského stavebného úradu v Košiciach č. 2011/00861 zo dňa 26.10.2011 a to až do právoplatnosti rozhodnutia vydaného v tomto konaní. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

Podané odvolanie odôvodnil tým, že žalobcovia prostredníctvom svojho právneho zástupcu súčasne so žalobným návrhom požiadali v zmysle § 250c ods. 1 O.s.p. o odklad vykonateľnosti rozhodnutí, ktorých zrušenia sa domáhali a to z dôvodu, že v prípade, ak by zo strany stavebníka bola stavba uskutočňovaná a súd by rozhodol o zrušení predmetných rozhodnutí, prípadné rozhodnutie o odstránení stavby by nebolo účelné a v konaní by pravdepodobne došlo k dodatočnému vydaniu stavebného povolenia, čo by vážne mohlo zasiahnuť do práv žalobcov 1 - 5. Žalobcovia podali dňa 02.04.2012 návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým žiadali, aby sa stavebník zdržal uskutočnenia stavby, ktorá bola povolená na základe právoplatných rozhodnutí, ktorých zrušenia sa žalobcovia domáhajú. Dňa 09.05.2012 Krajský súd v Košiciach doručil žalobcom prostredníctvom ich právneho zástupcu upovedomenie (§ 250c ods. 1 veta posledná O.s.p.), ktorým účastníkom konania oznámil, že ich žiadosti o odklad vykonateľnosti sa nevyhovuje. Následne dňa 23.05.2012 Krajský súd v Košiciach návrh žalobcov na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Žalobcovia uviedli, že v konaní, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutých administratívnych rozhodnutí boli porušené ústavné práva účastníkov konania, ako aj práva garantované ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, spočívajúce o. i. v tom, že administratívny spis orgánu prvého stupňa, ktorý bol zo strany súdu vyžiadaný a s ktorým sa súd oboznamoval, nebol vôbec totožný so spisom, ktorý bol predložený účastníkom konania a s ktorými sa účastníci konania pred vydaním rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa oboznamovali, čím došlo k neoprávnenej manipulácii so spisom. Na skutočnosť, že spis nebol riadne vedený, zažurnalizovaný, ďalej že chýba obsah spisu právny zástupca žalobcov poukazoval už v námietkach pred vydaním prvostupňového rozhodnutia a upozornil na možnú neoprávnenú manipuláciu. Správny orgán sa s touto námietkou nevysporiadal.

Základným účelom odkladu vykonateľnosti správneho rozhodnutia súdom je ochrana toho, kto o jeho vydanie žiada, pričom musia byť rešpektované aj základné práva toho, voči komu takéto rozhodnutie smeruje. Odklad vykonateľnosti právoplatného správneho rozhodnutia súdom má mimoriadny charakter, pretože súd v takomto prípade pred rozhodnutím vo veci samej prelmuje právne účinky právoplatného správneho aktu, preto k vydaniu takéhoto rozhodnutia by malo dôjsť v celkom výnimočných a odôvodnených prípadoch, ktoré zákonodarca v § 250c O.s.p. definoval slovami o hrozacej závažnej ujme. Podstatou odkladu vykonateľnosti nie je nutnosť preukázania verejného záujmu, ale práve naopak, hrozba ujmy jednotlivcov - účastníkov konania. Účastníci konania majú zákonom garantované možnosti dané v súlade s princípmi právneho štátu, ako sa domáhať svojich práv cestou súdu. V tomto konaní sa účastníci konania práve cez inštitút odkladu vykonateľnosti domáhali a žiadali, vzhľadom na všetky skutočnosti uvádzané v žalobnom návrhu odôvodňujúcom nedostatky správneho konania a najmä s ohľadom na to, aby nebol zmarený účel konania o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu. Do času, kým súd o žalobnom návrhu rozhodne, základy stavby už budú položené a aj v prípade, ak by súd administratívne rozhodnutia zrušil, zbúranie stavby by nebolo účelné ani hospodárne a v konaní by pravdepodobne došlo k dodatočnému vydaniu stavebného povolenia.

Prvostupňový súd uviedol, že na ochranu práv účastníkov konania pred závažnou ujmov, ktorá by týmto hrozila okamžitým výkonom rozhodnutia, slúži práve inštitút odkladu vykonateľnosti, a preto návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol ako nedôvodný. Na druhej strane však žiadosti žalobcov, aby rozhodol o odklade vykonateľnosti rozhodnutia, nevyhovel. Na záver poukázal na ustanovenia § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 102 ods. 1 O.s.p. Súdna prax pri výklade uvedeného ustanovenia dospela k tomu, že toto je nutné vykladať taktiež s ohľadom na obavu o neskorší výkon súdneho rozhodnutia. Aj napriek tomu, že v správnom súdnictve je s ohľadom na znenie § 246c ods. 1 O.s.p. vylúčená aplikácia ustanovení druhej časti O.s.p. - predbežné opatrenie a zabezpečenie dôkazu, zákon nevyklučuje na dočasnú úpravu pomerov medzi účastníkmi konania aplikáciu tretej časti O.s.p., a teda aj § 102 O.s.p. Žalobcovia majú z uvedených dôvodov za to, že Krajský súd v Košiciach sa nedostatočne vysporiadal s dôvodmi, na základe ktorých návrh na nariadenie predbežného opatrenia v zmysle vyššie uvedených ustanovení zamietol.

Žalovaný v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že prvostupňový súd rozhodol správne, keď zamietol návrh na nariadenie predbežného opatrenia, nakoľko v návrhu na nariadenie predbežného

opatrenia nie sú uvedené žiadne nové právne argumenty, ktoré by odôvodňovali zmenu právneho názoru súdnych orgánov. Po vecnej stránke nemá tvrdenie žalobcov 1 - 5 oporu v zákone, nakoľko žalobou napadnuté administratívne rozhodnutie vychádzalo z hmotnoprávnych ustanovení všeobecného predpisu o správnom konaní. Námietky žalobcov 1 - 5 nemali vplyv na zmenu alebo zrušenie napadnutého rozhodnutia, čo žalovaný správny orgán dostatočne odôvodnil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní žalobcov 1 - 5 (§ 246c ods. 1 veta prvá O.s.p., § 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov 1 - 5 nie je dôvodné. V senáte rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Podľa § 246c ods. 1 O.s.p. pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa § 250c ods. 1 O.s.p. žaloba nemá odkladný účinok na vykonateľnosť rozhodnutia správneho orgánu, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje niečo iné. Na žiadosť účastníka môže predseda senátu uznesením vykonateľnosť rozhodnutia odložiť, ak by okamžitým výkonom napadnutého rozhodnutia hrozila závažná ujma. Ak predseda senátu nevyhoví žiadosti, upovedomí o tom účastníka.

Podľa § 75 ods. 1 O.s.p. predbežné opatrenie nariadi súd na návrh. Návrh nie je potrebný, ak ide o predbežné opatrenie na konanie, ktoré môže súd začať i bez návrhu.

Podľa § 75 ods. 2 O.s.p. návrh má okrem náležitostí návrhu podľa § 79 ods. 1 obsahovať opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich nariadenie predbežného opatrenia, uvedenie podmienok dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy alebo potreby dočasnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa v záujme maloletého dieťaťa; ak ide o odovzdanie dieťaťa do starostlivosti fyzickej osoby, ktorá nie je blízkou osobou maloletého dieťaťa, k návrhu musí byť doložený doklad preukazujúci zapísanie do zoznamu žiadateľov podľa osobitných predpisov. Z návrhu musí byť zrejmé, čoho sa mieni navrhovateľ domáhať návrhom vo veci samej. Návrh musí ďalej obsahovať aj označenie fyzickej osoby, ktorej má byť maloleté dieťa zverené do starostlivosti, alebo označenie zariadenia na výkon rozhodnutia súdu, do ktorého má byť maloleté dieťa umiestnené. Návrh podľa odseku 8 musí obsahovať aj výšku zábezpeky na náhradu ujmy.

Podľa § 75 ods. 4 O.s.p. o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý má náležitosti podľa odseku 2, rozhodne súd bezodkladne najneskôr do 30 dní po doručení návrhu.

Podľa § 75 ods. 8 O.s.p. o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia doručí súd ostatným účastníkom až spolu s uznesením, ktorým bolo predbežné opatrenie nariadené. Ak bol návrh na nariadenie predbežného opatrenia odmietnutý alebo zamietnutý, nedoručuje súd ostatným účastníkom uznesenie o jeho odmietnutí alebo zamietnutí, ani prípadné odvolanie navrhovateľa; uznesenie odvolacieho súdu im doručí, len ak ním bolo nariadené predbežné opatrenie.

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p. ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o

návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až 77 sa použijú primerane.

Predmetom odvolacieho konania je posúdenie, či je správny záver krajského súdu, o nemožnosti vydania predbežného opatrenia podľa § 102 O.s.p. vo veciach správneho súdnictva s odkazom na § 246c ods. 1 O.s.p.

Správne súdnictvo je upravené v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku; samotné konanie súdu v správnom súdnictve má špecifickú právnu úpravu obsiahnutú práve v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku s primeraným použitím ustanovení prvej, tretej a štvrtej časti Občianskeho súdneho poriadku - avšak len na otázky, ktoré v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku upravené nie sú. Ide o vyjadrenie vzťahu špeciálnych ustanovení (piata časť) vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho súdneho poriadku (prvá, tretia a štvrtá časť). Subsidiárne sa preto pre konanie v správnom súdnictve použijú všeobecné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (prvá časť), ustanovenia pre konanie na prvom stupni a pre opravné prostriedky (tretia a štvrtá časť).

Predmet prejednávaneho návrhu žalobcovia 1 - 5 vymedzili ako návrh na nariadenie predbežného opatrenia. Tento inštitút v konaní o preskúmanie zákonnosti orgánov verejnej správy upravený nie je. Predbežné opatrenie má právny základ v druhej časti Občianskeho súdneho poriadku, konkrétne ustanovenia § 74 až § 77a O.s.p. Aj ustanovenie § 102 ods. 1 O.s.p. odkazuje na primerané použitie ustanovení § 75 až § 77 O.s.p., keďže v ňom nie sú upravené všetky skutočnosti, týkajúce sa predbežného opatrenia, počnúc návrhom na predbežné opatrenie až po rozhodnutie odvolacieho súdu o nariadení predbežného opatrenia.

Otázky využitia inštitútu predbežného opatrenia v správnom súdnictve sa týka judikát publikovaný v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 65/1998 (uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 38S/122/97-12 zo dňa 27.11.1997) a právna veta znie: „V konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (Správne súdnictvo) nemožno vydať predbežné opatrenie.“ V odôvodnení okrem iného súd uviedol, že inštitút predbežných opatrení je v konaní podľa piatej časti O.s.p. vylúčený, nakoľko by išlo o nepripustný zásah z hľadiska princípu delby výkonnej a súdnej moci. Aj z uvedeného rozhodnutia je zrejmé, že inštitút predbežného opatrenia sám osebe je v konaní vo veciach správneho súdnictva vylúčený. Platí tu zásada *lex specialis derogat legi generali*, t.j. špeciálny zákon alebo ustanovenie má prednosť pred všeobecným zákonom alebo ustanovením. Špeciálnym ustanovením je vo veciach správneho súdnictva § 250c O.s.p., ktoré upravuje odklad vykonateľnosti; všeobecné ustanovenia sa týkajú inštitútu predbežného opatrenia.

Funkciu predbežného opatrenia v správnom súdnictve plní inštitút odkladu vykonateľnosti rozhodnutia podľa § 250c ods. 1 druhá veta O.s.p. Odkladom vykonateľnosti rozhodnutia sa docieľuje dočasná úprava pomerov účastníkov konania, ktorej naliehavosť vyplýva zo skutočnosti, že napadnuté rozhodnutie vytvára pre účastníka konania svojimi konštitutívnymi účinkami novú právnu situáciu.

O žiadosti na odklad vykonateľnosti podanej žalobcami prvostupňový súd už konal a žiadosti žalobcov 1 - 5 o odklad vykonateľnosti nevyhovel, o čom ich upovedomil dňa 09.05.2012 prostredníctvom ich právneho zástupcu.

Ak sa žalobcovia domnievajú, že nastali nové okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na rozhodnutie súdu o odklade vykonateľnosti napadnutých administratívnych rozhodnutí, môžu opätovne požiadať krajský súd o odklad vykonateľnosti napadnutého administratívneho rozhodnutia v súlade s § 250c ods. 1 O.s.p., krajský súd žiadosť o odklad vykonateľnosti opätovne posúdi a rozhodne o nej, keďže v tomto prípade (ak nebolo žiadosti účastníka o odklad vykonateľnosti rozhodnutia vyhovené) na základe ustálenej judikatúry nejde o tzv. negatívnu procesnú podmienku (§ 103 O.s.p.) *res iudicata* - prekážku právoplatne rozhodnutej veci (§ 159 ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 219 ods. 1 O.s.p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

S poukazom na uvedené najvyšší súd podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p. napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach č. k. 6S/2/2012-48 zo dňa 10.05.2012 ako vecne správne potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 246c ods. 1 O.s.p. s poukazom na § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žalobcom 1 - 5, ktorí nemali v odvolacom konaní úspech, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie